

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 008781 24 Кж 14
Бања Лука, 21.05.2026. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Владимира Симовића предсједника вијећа, Светлане Марић и Сњежане Кудрић чланова вијећа, уз учешће записничарке Соње Матић, у кривичном предмету оптуженог М. Т. због кривичног дјела обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалбама које су изјавили, бранилац оптуженог, адвокат Веселина Лондровића из Бијељине, окружна јавна тужитељица Бојана Лазаревић из ОЈТ у Бијељини и пуномоћница оштећене млдб. 1, адвокатица Татјана Савић из Бијељине, против пресуде Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 008781 21 К од 29.03.2024. године, по одржаној сједници вијећа, којој је присуствовао бранилац оптуженог, адвокат Веселин Лондровић, 21.05.2026. године је донио

РЈЕШЕЊЕ

Уважава се жалба браниоца оптуженог М. Т. укида пресуда Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 008781 21 К од 29.03.2024. године и предмет враћа том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бијељини број 12 0 К 008781 21 К од 29.03.2024. године, оптужени М. Т. је оглашен кривим да је извршио кривично дјело обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске (надаље: КЗ РС) и на основу истог законског прописа, а примјеном члана 42. став 1. тачка 2, члана 43. став 1. тачка 1, и 2, члана 46. став 1, члана 52. и члана 54. став 8. истог законика, осуђен на казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору од 05.11.2021. године до 31.01.2024. године. Истом пресудом је на основу одредбе члана 96. став 2. тачка а) и е) Закона о кривичном поступку Републике Српске (надаље: ЗКП РС), оптужени обавезан да плати на име трошкова кривичног поступка износ од 2.287,48 КМ и на име паушала износ од 300 КМ, у року од 30 дана од дана правоснажности пресуде под пријетњом мјера принудне наплате, а на основу члана 108. став 3. ЗКП РС оштећени су са имовинскоправним захтјевом упућени на парнични поступак, јер у току вођења кривичног поступка нису прикупљени подаци који пружају поуздан основ ни за потпуно ни за дјелимично одлучивање о истом.

Против те пресуде су жалбе благовремено изјавили: бранилац оптуженог, адвокат Веселин Лондровић из Бијељине, окружна јавна тужитељица Бојана Лазаревић из

Окружног јавног тужилаштва у Бијељини и пуномоћница оштећене млдб. 1, адвокатица Татјани Савић из Бијељине.

Тужитељица је жалбу изјавила због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се оптуженом за предметно кривично дјело изрекне максимална казна затвора.

Бранилац је жалбу изјавио због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде Кривичног законика и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се на основу члана 298. тачка а) или в) ЗКП РС оптужени ослободи оптужбе, или да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање. У жалби је бранилац затражио да одбрана буде обавијештена о одржавању сједнице вијећа, сходно члану 318. став 1. ЗКП РС.

Пуномоћница оштећене млдб. 1. је жалбу изјавила због одлуке о имовинскоправном захтјеву, са приједлогом да се побијана пресуда у том дијелу преиначи тако да се оптужени обавезе да оштећеној надокнади штету коју јој је проузроковао кривичним дјелом и то на име нематеријалне штете због претрпљених душевних болова износ од 30.000 КМ, са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде до коначне исплате и на име накнаде материјалне штете (за психотерапијске третмане и путне трошкове оштећене) износ од 7.974,00 КМ, са законском затезном каматом од дана подношења имовинскоправног захтјева до коначне исплате, све уз року од 30 дана од правоснажности пресуде.

У одговору на жалбу тужитељице, бранилац побија наводе те жалбе и предлаже да се као неоснована одбије.

У одговору на жалбу браниоца, тужитељица побија наводе те жалбе и предлаже да се као неоснована одбије.

Сједница вијећа овог суда је одржана сходно члану 318. став 1. и 4. ЗКП РС, у присуству браниоца оптуженог, адвоката Веселина Лондровића, док сједници није присуствовао оптужени, који је о одржавању сједнице уредно обавијештен. Тужитељица пак није тражила обавијештење о одржавању сједнице. Бранилац је на сједници изнио садржај своје жалбе, остајући код свих њених приговора, навода којима су образложени и жалбених приједлога. Остао је и код навода и приједлога које је изнио у писменом одговору на жалбу тужитељице.

Суд је испитао побијану пресуду сходно члану 320. ЗКП РС, имајући у виду све наводе изјављених жалби, одговора на жалбе и стање предметних списа, па је одлучио као у изреци овог рјешења из разлога који слиједе.

Без основа су наводи жалбе браниоца да је побијана пресуда заснована на незаконитим доказима и тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, како у погледу исказа млдб. 2. и млдб. 3, тако и резултата претреса мобилног телефона оштећене, извршеног по наредби суда. Исте је приговоре првостепени суд одбио у току главног претреса и о томе изнио у образложењу своје пресуде (на стр. 13. пасус 4, стр. 8. пасус 5. и стр. 9. пасуси 1, 2, 3. и 4.), јасне и за овај суд у свему прихватљиве разлоге на које се одбрана упућује, као мјеродавне и за

оцјену овог суда о неоснованости тих приговора, који се у жалби понављају. Када исказује неслагање са разлозима због којих је првостепени суд одбио приговоре законитости наведених доказа, бранилац губи из вида да је посебан начин испитивања оштећене дјеце и дјеце очевидаца извршења кривичних дијела из члана 184. Закона о заштити и поступању са дјецом и малолетницима у кривичном поступку, установљено ради њихове заштите од поновног излагања трауматизацији, којој су били изложени као лица на чију штету је непосредно учињено кривично дјело, или су присуствовали његовом извршењу. Правилно је првостепени суд утврдио да такав статус немају млдб. 2. и млдб. 3, па начин њиховог испитивања на главном претресу, које је обављено уз одговарајуће мјере заштите, али не и из одвојене просторије, није учинио њихове исказе незаконитим доказима, како то жалилац неосновано сматра. Неосновано се жалбом оспорава и законитост извршеног претреса мобилног телефона оштећене и том приликом сачињене фотодокументације, која се односи на поруке размијењене између оштећене и оптуженог путем Вибер апликације, које приговоре бранилац настоји аргументовати уоченом грешком у наредби за претресање (као што је грешка у именовању оштећеног), губећи при том из вида да се не ради о битном садржају наредбе за претресање и да такав значај нема ни период дана кад се претресање може извршити и да се сачињавање записника о претресању у смислу члана 126. ЗКП РС, не односи на претресање мобилног телефона као покретне ствари, већ само на претресање „стана, просторија или лица“, како се у тој законској одредби и прецизира и у побијаној пресуди детаљно образлаже.

Неосновано се жалбом браниоца приговара и да је одбијањем приједлога одбране за поновно вјештачење оптуженог ради утврђивања његове процесне способности и провођења медицинског вјештачења (на околности провјере навода одбране везано за инкриминисану полну радњу коју је по наводима оптужбе и побијане пресуде оптужени предузео предметне прилике пенетрацијом са два прста у вагину оштећене), повријеђено право оптуженог на одбрану и тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Наиме, како је предсједник судећег вијећа овлаштен по одредби члана 278. став 2. ЗКП РС да одбије извођење доказа уколико сматра да је непотребан и да не може допринијети разрјешењу ствари, то одбијање из ових разлога наведених приједлога одбране, не представља повреду права оптуженог на одбрану, код чињенице да је суд у образложењу своје пресуде изнио и разлоге за такве процесне одлуке. Да ли су пак те одлуке суда биле и правилне и јесу ли утицале на правилност утврђеног чињеничног стања, питања су на која суд може дати одговор приликом оцјене жалбених приговора којима се побија чињенично стање утврђено побијаном пресудом.

Надаље, иако у жалби бранилац тачно примјећује да се не наводи име свједока А. Х. у дијелу пресуде у којем су набројани саслушани свједоци одбране (на стр. 3. пасус 4.), нетачно тврди да суд исказ овог свједока није имао у виду и да га није цијенио приликом утврђивања чињеничног стања, јер управо супротно произлази из навода датих у образложењу пресуде на стр. 19. пасус 4, гдје је суд навео битан садржај исказа овог свједока и извршио његову оцјену, образлажући и да је неприхватљив његов исказ дат на околности ранијег сексуалног искуства и понашања оштећене. Стога се неосновано жалбом браниоца приговара да је изостала оцјена исказа наведеног свједока и тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, у виду повреду права оптуженог на одбрану.

За став одбране да је побијаном пресудом оптужба прекорачена и тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС, у

жалби нису изнесени прихватљиви аргументи. У случају као што је конкретан, кад је суд по основу доказа изведених на главном претресу утврдио другачије чињенично стање од оног наведеног у оптужби, а тужилац у том правцу не изврши измјену оптужнице, суд је без повреде идентитета оптужбе могао да у пресуди коригује чињенични опис тако да, уз изостављање недоказаних радњи оптуженог (да је наговорио оштећену да конзумира алкохол), коригује и вријеме у којем је предузимао одређене полне радње и слао оштећеној поруке непримјереног садржаја сексуалне конотације, јер се не ради о инкриминисаној полној радњи којом је оптужени, по идентичним наводима и оптужнице и изреке побијане пресуде, извршио предметно кривично дјело, већ о радњама које су са том радњом повезане и само ближе одређују кривично дјело. Стога извршеним измјенама у чињеничном опису дјела, оптужба није прекорачена и учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка и) ЗКП РС, како то бранилац у жалби неосновано настоји приказати, губећи из вида да извршене измјене у чињеничном опису нису учињене на штету оптуженог и нису довеле до теже правне квалификације дјела.

Како је оптуженом на терет стављен тежи облик кривичног дјела из члана 172. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС, суд би оптужбу прекорачио да је у чињеничном опису додао неке нове квалификаторне елементе тог дјела, које би по основу изведених доказа нашао несумњиво утврђеном, уколико тужилац у том правцу не би измијенио оптужницу на главном претресу, што се у овом случају није десило. Када пак суд утврди да неки од навода оптужбе нису несумњиво доказани, има их основа испустити из чињеничног описа кривичног дјела, ако они не представљају његова битна обиљежја, а предмет оптужбе би ријешио и изостављањем из чињеничног описа недоказаног квалификаторног елемента, који дјелу даје тежи облик и оптуженог осудити за основни облик кривичног дјела, уколико би то дјело било несумњиво доказано.

За разлику од приговора жалбе, којима бранилац неосновано указује на наведене битне повреда одредаба кривичног поступка, овај суд налази основаним приговор жалбе да је побијана пресуда нејасна у погледу постојања велике несразмјере у зрелости и узрасту између оптуженог и оштећене, као квалификаторне околности, одлучне за постојање тежег облика предметног кривичног дјела обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС, које је оптуженом стављено на терет оптужницом и за које је оглашен кривим и осуђен изреком побијане пресуде (у чијем се уводу погрешно наводи члан 172. став 3. у вези са ставом 2. КЗ РС), што уз потпуно нејасне разлоге који су у погледу ове одлучне чињенице изнесени у побијаној пресуди, представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

С тим у вези се у жалби правилно примјећује да у чињеничном опису дјела није ни наведено да је између оптуженог и оштећене постојала велика несразмјера у зрелости, већ се кроз наводе - да је оптужени знао да је оштећена “малољетна и да има мање од петнаест година и да је велика несразмјера у годинама...”, указује само на велику несразмјеру у њиховом узрасту, што је само један од два прописана законска елемента ове квалификаторне околности из члана 172. став 3. КЗ РС, по којој је дјело оптуженог квалификовано као теже. При том, чињенични опис дјела за које је оптужени оглашен кривим изреком побијане пресуде, не садржи ни једну од више других квалификаторних околности, које су овом законском одредбом алтернативно прописане.

У изреци побијане пресуде се након чињеничног описа дјела, наводи и његов правни опис и правна квалификација: “Дакле, извршио са обљубом изједначену полную радњу са дјететом млађим од петнаест година, а при том постоји велика несразмјера у зрелости и узрасту између учиниоца и жртве, чиме је учинио кривично дјело – Обљуба са дјететом млађим од петнаест година из члана 172. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС”. Имајући у виду да правни опис дјела треба да произлази из чињеничног и представља есенцију његових битних, правно релевантних чињеничних навода, то је нејасно како је и на основу чега суд у правном опису дјела навео и да је постојала велика несразмјера у зрелости и узрасту између оптуженог и оштећене, као учиниоца и жртве, у вријеме инкриминисане полне радње која је изједначена са обљубом. Могло би се наравно сматрати очигледним да велика несразмјера у годинама између оптуженог и оштећене истовремено указује и на велику несразмјеру у њиховој зрелости, али то не значи да се то у чињеничном опису дјела може и изоставити, јер улази у сегмент битног елемента квалификованог облика кривичног дјела из члана 172. став 3. у вези са ставом 1. КЗ РС и као такав мора бити и јасно наведен, доказан и образложен. Једнако тако мора бити јасно назначено и да је одређена полная радња оптуженог изједначена са обљубом, јер је само таква полная радња, поред обљубе, прописана као радња извршења предметне инкриминације, па је неприхватљива да с тим у вези постоји било каква недореченост и нејасноћа у изреци пресуде.

У образложењу су пак побијане пресуде изостали и аргументовани разлози у погледу наведених битних обиљежја предметног кривичног дјела, а они који су наведени (на стр. 26. у пасусу 5. и стр. 27. у пасусу 1.), потпуно су нејасни. Наиме, суд након изношења теоријског става да је “Код радње изједначене са обљубом пресудно да се радња може упоредити са полным односом према укупности њеног дјеловања и пропратним појавама..”, само констатује да је то “... у овом конкретном случају било гурање прстију у женско споловило”, без било каквог образложења, тако да остаје потпуно нејасно какво је било укупно дјеловање ове полне радње и какве су биле њене попутне појаве, да би се према наведеном теоријском ставу могла изједначити са обљубом. У образложењу пресуде потом слиједе наводи: “Да постоји посебан, квалификовани облик овог дјела суд је утврдио налазећи да не само да постоји велика добна разлика између учиниоца и жртве, него је присутно и постојање велике несразмјере у зрелости извршиоца и пасивног субјекта. Ова квалификаторна околност мора бити обухваћена умишљајем оптуженог, а суд је цијенио психички однос према извршеном кривичном дјелу и налази да је он ово дјело учинио са умишљајним обликом виности и то са директним умишљајем у урачуњливом стању”. Потом суд утврђује да је оптужени био свјестан да је оштећена дијете млађе од 15 година и да постоји велика несразмјера у зрелости и узрасту између “учиниоца и жртве”, наводећи с тим у вези само да је оптужени био тренер оштећене и да је између њих велика разлика у годинама (оптужени имао 59, а оштећена 13 година), те налази да то “несумњиво потврђује и фотодокументација”, без било каквих коментара исте. То је оставило потпуно нејасним разлоге који су определијели првостепени суд у закључку да постоје наведена битна обиљежја предметног кривичног дјела, на што је жалбом основано указано.

Уз то, бранилац је у жалби основано указао и на недостатак јасних разлога у погледу утврђених отежавајућих околности које је суд имао у виду и као такве цијенио приликом одмјеравања казне, уз непотпуно или погрешно навођење неких одредби КЗ РС (као што је одредба члана 54. став 8. која не постоји), а које грешке нису накнадно исправљене. Тако је из образложења побијане пресуде, у дијелу који се односи на кривичну санкцију (на стр. 27.), потпуно нејасно које је од околности, које суд наводи да

је имао у виду приликом одмјеравања казне, суд цијенио као отежавајуће и из којих разлога. При том је јасно да околности, као што је побуда, степен кривичне одговорности оптуженог и друге наведене околности које представљају обиљежја предметног кривичног дјела, па и оне које опредјељују директни умишљај као једини облик виности са којом се и може учинити предметно кривично дјело, никако нису могле бити поново цијењене као отежавајуће приликом одмјеравања казне, јер је то супротно одредби члана 52. став 2. ЗКП РС.

Основани се жалбом браниоца указује и да је одлука о имовинскоправном захтјеву нејасна, јер се у њој неодређено наводи да се “оштећени са имовинскоправним захтјевом упућују на парницу”, па остаје нејасно и ко и колико оштећених се том одлуком упућује на парницу.

Из наведених разлога је овај суд утврдио да је побијаном пресудом учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, на коју је жалбом браниоца основано указано, због које је побијану пресуду нужно укинути и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење, како је и одлучено изреком овог рјешења, на основу члана 329. став 1. тачка а) ЗКП РС.

Имајући у виду да се првостепена пресуда укида због наведене битне повреде поступка, то овај суд нема процесних услова да испита правилност утврђеног чињеничног стања и примијењеног Кривичног законика, која се жалбом браниоца побија, као ни одлуку о казни, која се побија том жалбом и жалбом тужиоца и одлуку о имовинскоправном захтјеву, која се побија жалбом пуномоћнице оштећене.

У поновном поступку, који ће првостепени суд провести у складу са одредбама члана 331. ЗКП РС, прихватајући на одговарајући начин раније изведене доказе, те проводећи нове доказе ако се то покаже потребним за расправљање свих спорних питања и за потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања, те ће уз савјесну оцјену свих изведених доказа у складу са чланом 295. став 2. ЗКП РС, утврдити да ли су несумњиво доказани сви битни наводи оптужбе и зависно од одговора на то питање донијети одговарајућу пресуду, коју ће писмено израдити у складу са одредбама члана 304. ЗКП РС, при том поштујући све процесне норме и непонављајући повреде на које је указано овим рјешењем, а имајући у виду и наводе жалби о којима овај суд није имао процесне услове да одлучи. Тиме ће бити у прилици да донесе закониту и правилну одлуку у овом кривичном предмету.

Записничарка
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Владимир Симовић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић